Гъатхэмрэ Іофшіэнымрэ я Мафэкіэ тышъуфэгушіо!

№ 75 (21088)

2016-рэ илъэс

ШЭМБЭТ МЭЛЫЛЪФЭГЪУМ и 30

> кыхэтыулыгызхэр ыкіи нэмыкі къэбархэр WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ЖъоныгъуакІэм и 1-р — Гъатхэмрэ Іофшіэнымрэ я МэфэкІ

Адыгэ Республикэм щыпсэухэу лъытэныгъэ зыфэтшіыхэрэр! Тичіыпіэгъу лъапіэхэр!

Гъатхэмрэ Іофшіэнымрэ ямэфэкі пае тышъуфэгушіо! Мамыр гъэпсын ІофшІэнымрэ чІыопсым игъэтхэ гъэкІэжьынрэ ятамыгъзу щыт мы мэфэ шагъом нэбгырэ пэпчъ кlyaчlэ къытхелъхьэ тапэкіи шіуагъэ къэзытырэ Іофшіэныр лъыдгъэкІотэнэу.

Урысыем щыпсэухэрэм жъоныгъокІэ мафэм рапхых нахьышІум ылъэныкъокІэ ящыІэныгъэ къыхэхъухьащтхэмкІэ гугъапіэхэр. Хэтрэ ціыфи щыіэкіэ тэрэз иіэу, дунаир мамырэу, обществэм зэгурыІоныгъэ хэлъэу тыпсэун зэрэфаем а мэфэкіым нахь куоу джыри тырегъэгупшысэ. Тикіэлэціыкіухэм ыкІи ахэм къакІэхъухьэхэрэм ямафэ нэфынэу, дахэу щытыным пае тэ, непэ псэухэрэм, ткІуачІэ къызэрихьэу тылэжьэн, гъэхъэгъэшІухэм такъыфэкІон фае.

Тиреспубликэ ицыхьэ зытельыжьэу ыпэкІэ льыкІотэным льэпсэ пытэ фэзышІыгьэхэр Адыгеим щыпсэурэ цІыф шІагъохэр ары. Тятэжъ пашъэхэм гъэпсын Іофымкіэ шэнхэбзэ шІагьоу ахэльыгьэхэр кьэтыухьумэхэзэ, тиреспубликэрэ зэдытие хэгъэгушхоу Урысыемрэ джыри нахь зэтегъэпсыхьагъэ хъунхэм зэкіэми ткіуачіэ зэдетхьыліэн фае.

Къиныгъохэу джырэ лъэхъан тызэуталІэхэрэр гъэхъагъэ хэлъэу щыдгъэзыенхэм пае обществэм икloчlэшlухэм зэдегъэштэныгъэ-зэгурыІоныгъэ ахэлъын фае.

ТичІыпІэгъу лъапІэхэр, тыгу къыддеІэу зэкІэми тышъуфэлъаю псауныгъэ пытэ шъуи!энэу, шъуиунагъохэм щы!эк!эш!у арылъынэу, гъэтхэ мэфэ дахэхэм адиштэу шъучэфынэу, Адыгэ Республикэмрэ Урысые Федерациемрэ яфедэ зыхэлъ Іофшіэнэу жъугъэцакіэрэм гъэхъэгъакіэхэр щышъушІынхэу!

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет —- Хасэм и Тхьаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

ЖъоныгъуакІэм и 1-р — Христос къызыхъугъэ Маф

Адыгеимрэ Мыекъуапэрэ я Епископэу Тихон фэкю Лъытэныгъэ зыфэтшіырэ Зиусхьан!

ыкій православнэ диныр зылэжьырэ пстэумі тышъуфэгушІо Христос къызыхъугъэ Мэфэ нэфым фэшІ! ШІумрэ гукІэгъумрэ ятамыгъэу щыт Пасхэм джыри зэ тыгу къегъэкlыжьых нэфыр шlункlым зэрэтекlорэр, цlыфыгъэ шэпхъэ дахэу тхэлъын фаехэр.

ЦІыфхэм гушІуагьо, шІульэгьу ыкІи гугьапІэ къафихьызэ, мы мэфэ нэфым шІум, чІыпІэ къин ифагъэхэм ІэпыІэгъу ятыгъэным, гукІэгъум такъыфегъэущы, дунаим идэхагъэ осэ икъу фытегъэшІы.

ЛІэшІэгъу пчъагъэхэм къакІоцІ Пасхэ Нэфым ихэгъэунэфыкіын епхыгъэ хэбзэ шіагъоу щыіэ хъугъэхэм амал дэгъу къаты унагьор гъэпытэгьэнымкіэ, къыткіэхъухьэхэрэр шэпхъэ дахэхэм арыгъуазэхэу пІугъэнхэмкІэ, Адыгеимрэ зэдытиунэу Урысыемрэ мамырныгьэрэ зэгурыюныгьэрэ арыльынымкіэ.

Мы мэфэкІ мафэм зэкІэми тышъуфэлъаІо псауныгъэ пытэ шъуиІэнэу, шъуигухэлъышІухэр зэкІэ къыжъудэхъунхэу, дунаир мамырэу, гушІуагьом шъухэтэу шъущыІэнэу!

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьзу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

ЦІыфхэм кіочіакіэ къахелъхьэ

Чыопсым игьэтхэ гьэкіэжыын итамыгъэу мы мэфэкІыр щыт, лізуж пстэуми зэфэдэу ар шіу алъэгъу. Мы мафэр зыкІыныгъэм, зэгурыІоныгъэм, зэІукІэгъу гушІуагъохэм ямафэу щыт.

ЖъоныгъуакІэм и 1-р я 19-рэ ліэшіэгъум икіэуххэм къащегъэжьагьэу мэфэкізу хагьэунэфыкІы хъугъэ. 1886-рэ илъэсым къалэу Чикаго и офш ак юхэм зыкъаІэти, мафэм сыхьати 8-рэ мынахьыбэу Іоф ашІэным кІэдэугъэх. ЗыкъэзыІэтыгъэхэмрэ полициемрэ азыфагу къитэджэгьэ зэмызэгъыныгьэм ІофышІэ цие зэфэшъхьафхэм Іоф ащызышІэрэ нэбгыри 4-м лажьэ ямы-Ізу аукіыгъэх. Ахэм яшіэжь агъэлъапІэзэ, къалэу Париж щыкІогъэ я 2-рэ Интернационалым и Конгресс жъоныгъуакІэм и 1-р дунаим щыпсэурэ лэжьакІохэр зэзыпхырэ мафэу ыгьэнэфагь. Ащ къыщегьэжьагъэу къэралыгъо зэфэшъхьафхэм, ахэм Урысыери ащыщэу, мы мэфэкІыр хагъэунэфыкІы.

1992-рэ илъэсым щыублагьэу Гъатхэмрэ ІофшІэнымрэ я Мафэу Урысыем ар шаштагь. Тихэгъэгу мы мэфэкІым хэушъхьанэбгыри 6-рэ къулыкъушіи 8-рэ фыкіыгъэ чіыпіэ шеубыты. СэхэкІодагъэх. Нэужым организа- нэхьат зэфэшъхьаф зиІэ цІыф-

хэу къэралыгъомрэ унагъомрэ ящы вальытыгъэу щытхэр ащ зэрепхых.

Гъатхэм цІыфхэм кІочІакІэ къахелъхьэ, къиныгъохэр щыгъэзыегъэнхэмкІэ ишІуагъэ къэкІо. Адыгэ Республикэм ипащэхэри агу къадеlэу цІыфхэм гущыІэ фабэхэмкІэ закъыфагъазэ.

Дунаим идэхэгъум, ифэбэгъум, къэгъагъэхэр къызыщызэјукіыхэрэм ціыфыгур чэфыгьом зэльештэ. ЗэрэгьэгушІохэу, гъэкІэрэкІагъэхэу урамым къытехьэх. Хабзэ зэрэхъугъэу, творческэ купхэм къагъэхьазырыгъэ мэфэкІ Іофтхьабзэхэм мы мафэр къагъэбаищт. Зэрифэшъуашэу мэфэкІыр зэрэрекіокіыштым тицыхьэ тель.

ІЭШЪЫНЭ Сусан.

Мэлылъфэгъум и 30-р — мэшlогъэкlуасэхэм я Маф

Адыгэ Республикэм мэшіогъэкіосэнымкіэ ыкіи машіом зыкъемыгъэштэгъэнымкіэ иіофышіэхэу лъытэныгъэ зыфэтшіыхэрэр!

Шъуисэнэхьат епхыгъэ мэфэкІым — мэшІогъэкІуасэхэм я Мафэ фэші тышъуфэгушіо!

Адыгэ Республикэм ис цІыфхэм ящынэгьончъагъэкІэ ыкІи ахэм ямылъку къэухъумэгъэнымкІэ шъуикъулыкъу пшъэрылъышхо зэшІуелы. Чыпіэ къин ифэгьэ цыфхэм шъузышъхьамысыжьэу ІэпыІэгъу шъуафэхъу, блэнагъэу шъухэлъымрэ шъуиІэпэІэсэныгъэрэ апае шъхьэкІафэ къэшъулэжьыгъ.

Адыгэ Республикэм икъулыкъу щылажьэхэрэм обществэмрэ къэралыгъомрэ щынэгъончъзу къатефэрэр агъзцэкІзнымкІз пшъзрылъ гъэнэфагъэу яІэр зэрифэшъуашэу зэшІуахы, аІэ зэкІэдзагъэу анахь чІыпІэ къинми къатефэрэр ашіэ.

Ныбджэгъу лъапІэхэр, тыгу къыддеІэу зэкІэми тышъуфэлъаю псауныгьэ пытэ, щыІэкІэшІу шъуиІэнэу, Адыгэ Республикэмрэ зэдытие Хэгъэгушхоу Урысые Федерациемрэ джыри нахь зэтегьэпсыхьагьэ хъунхэм пае гьэхьэгьакІэхэр шъушІынхэу!

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ иунашъу

Зидунай зыхъожьыгъэхэр агу къызыщагъэкlыжьырэ мафэр (Радоницэр) 2016-рэ илъэсым зэрэхагъэунэфыкlыщтым ехьылlагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 1995-рэ ильэсым мэзаем и 14-м аштагьэу N 168-1-р зытетэу «Мэфэк! мафэхэмрэ хагьэунэфык!ырэ мафэхэмрэ яхьыл!агъ» зыфи!орэм диштэу, зидунай зыхьожьыгьэхэр агу къагъэк!ыжьыныр хабзэ зэрэхъугъэм, Мыекъуапэрэ Адыгеимрэ я Епархие и Пащэу, епископэу Тихон къызэрэк!элъэ!угъэм япхыгъэу:

1. Зидунай зыхъожьыгъэхэр агу къагъэкlыжьынхэм пае Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкlэкlо къулыкъухэм япащэхэм 2016-рэ илъэсым жъоныгъуакlэм и 10-м яlофышlэхэм зыгъэпсэфыгъо мафэ аратынэу. 2. Чlыпlэ зыгъэlорышlэжьынымкlэ къулыкъухэм, нэмыкl къулыкъухэмрэ организациехэмрэ япащэхэм игъо афэлъэгъугъэнэу яlофышlэхэм зидунай зыхъожьыгъэхэр агу къызыщагъэкlыжырэ мафэм (2016-рэ илъэсым жъоныгъуакlэм и 10-м) зыгъэпсэфыгъо мафэ аратыныр.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, мэлылъфэгъум и 22-рэ, 2016-рэ илъэс N 66

ЕгъэшІэрэ щытхъур адэжь

«МыкІодыжьыщт полк» аlуи зэджэгьэхэ Урысые Іофтхьабзэу гьэрекІо зэхащагьэм тиреспублики чанэу хэлэжьагь. Адыгеим ит къалэхэм ямызакъоу, районхэми, къоджэ псэупІэхэми а Іофтхьабзэр ащырагьэкІокІыгь. Заом хэлэжьэгьэ дзэкІолІзу щымыІэжьхэм ясурэтхэр е ахэм афэгьэхьыгьэу зытетхэгьэ транспорантхэр яlахьылхэм аlыгъхэу гупчэ урамхэм джыри шІэхэу къарыкІощтых.

Блащэпсынэ щыщэу Мыекъуапэ щыпсэурэ Болэкъо Асльан Сэлмэн ыкъом иунагъуи мы Іофтхьабзэм хэлажьэ. Асльан ятэжъ ышхэу Болэкъо Пакъэрэ Хьарунэрэ Хэгъэгу зэошхом хэлэжьагъэх. Ахэм ясурэт, аціэ-алъэкъуаціэ, званиеу яіагъэр, къызщыхъугъэхэр зытетхагъэр Аслъан аригъэшіи, ипхъорэлъфхэу Мадинэрэ Темботрэ ахэр аіыгъхэу Блащэпсынэ щыкіогъэ Іофтхьабзэм гъэрекіо хигъэлэжьагъэх.

Аслъан къызэрэтфијотагъэм-

кіэ, Болэкъо Пакъэ Тамэ ыкъор 1900-рэ илъэсым Блащэпсынэ къыщыхъугъ. Пакъэ икіалэу Сахьидэ заом защэм, ар къыгьотыжьынэу ыіуи ежьыри

заом Іухьи, къыгъэзэжьыгъэп. 1944-рэ илъэсым Пакъэ зыдэщыІэр амышІэу кІодыгъэ. Аслъан ежьышъхьэкІэ дзэ комиссариатым зыфигъази, ащикъэбар зыщигъэгъозагъыкІи икъэ къыгъотыжьыгъ. 1945-рэ илъэсым Орловскэ хэкум и Дурневэрайон ар щагъэтІылъыжьыгъзу ары къэбарзу

щыіэр. Икіалэу Сахьидэ уіагьэу къыгьэзэжьыгьагь. Ау шъобжэу тещагьэхэм къахэкіэу ар бэрэ псэужьыгьэп. Болэкъо Хьарунэ Тамэ

ыкъор 1903-рэ илъэсым къэхъугъ. Заор къызежьэгъэ апэрэ мафэм къыщыублагъэу зэуапІэм Іухьи, лІыгъэ хэлъэу пыим пэуцужьыгъ. 1942-рэ илъэсым уз хьылъэу тифыр къеузэу къагъэкІожьыгъагъ. Ащ къызэриІожьыгъагъэмкіэ, окоп ціынэм чъыіэр къыщыхэхьагьэу ары. ЗэуапІэм къыІукІыжьи унэм къызэкІожьым, уз щынагъор пахыщтэу ыІуи гупсэхэр къызкІэригъэхьагъэхэп. Ащ къыщегъэжьагъэу Хьарунэ піэхэлъ хъугъагъэ. Нэмыцхэр чылэм къызыдахьэхэм, Хьарунэ арамыгьэльэгьоу агьэбылъынэу аlуи иlахьылхэм унэм рахынэу зыфежьэхэм, афидагъэп. Иныбджэгъухэр, иІахьыл гупсэхэр заом хэкІуадэхи, ежьыр псаоу къызэрэнагъэмкІэ зиумысыжьыщтыгъэ. Нэужым, 1942-рэ илъэсым, ащ идунай ыхъожьыгъ ыкІи блащэпсынэ къэхалъэм щагъэтІылъыжьыгъ.

— Іофтхьабзэр зигьо ыкіи шіуагьэ къэзытыщтэу щыт. Сыда піомэ тикъэралыгьо зы унагьуи щыпсэурэп Хэгъэгу зэошхом илъэуж къыримынагьэу. Непэ тэ щыіэкіэшіу тиізу тыпсэуным фэбэнэгьэ тятэжътянэжъхэм, тиіахьыл гупсэхэм, тидзэкіолі ныбжыкіэхэм шъхьэ-

кІафэ афэтшІыныр къалэжьыгъ. Ахэм егъэшІэрэ щытхъур адэжь! НыбжьыкІэхэмкІэ ахэм яблэнагъэ ренэу щысэтехыпІзу щытыщт, лІзужыбэм ащымыгъупшэхэу ахэр агу илъыщтых. Мыщ фэдэ ІофтхьабзэхэмкІэ ахэр тыгу къэтэгъэкІыжьых. КъыткІэхъухьэрэ лІзужхэм тэ непэ ядгъэлъэгъурэр ары тапэкІз зэрэпсэущтхэр. ТхьэмыІомэ, мыгъэ щыІэщт Іофтхьабзэми тыхэлэжьэщт, — къыІуагъ Болэкъо Аслъан.

КІАРЭ Фатим.

Мэфэкіыр зэрэхагъэунэфыкіыщтыр

Мы мэфэкіым фэгъэхьыгъэ Іотфхьабзэхэр Урысыем ишъолъыр пстэуми ащыкіощтых. Хабзэ зэрэхъугъэу, Адыгэ Республикэри ащ чанэу ахэлэжьэщт.

Мэфэкіым фэгъэхьыгъэ Іофтхьабзэхэу Мыекъуапэ щызэхащэщтхэм ащыщхэу къэлэ гупчэ паркым щыкіощтхэм нэіуасэ шъуафэтэшіы:

Гъэтхапэм и 1-м сыхьатыр 10.00-м къыщегъэжьагъэу 18.00-м нэс Іэпэщысэхэр зышІыхэрэм якъэгъэлъэгъонэу «Мастерхэм якъал», сыхьатыр 11.00 — 12.00-м — АР-м ипрофсоюзхэм я Федерацие кІэщакІо зыфэхъугъэ концерт программэу «Гъатхэмрэ ІофшІэнымрэ я Маф», сыхьатыр 12.00 — 14.00-м — кІэлэцІыкІухэм афэгъэхьыгъэ программэу «Тыгъэжъыем ыуж тит», 13.00 — 14.00-м — мастер-классэу «ЖъоныгъокІэ Іэрам», сыхьатыр 14.00 — 16.00-м — искусствэхэмкІэ кІэлэцІыкІу еджапІзу N 1-м икІэлэеджакІохэм яконцерт, сыхьатыр 16.00 — 17.00-м — къашъохэмкlэ еджапlэу «Империя» зыфиlорэм иконцерт программэу «Орэдымрэ къашъомрэ акlэдэlукl», сыхьатыр 17.00 — 19.00-м — студиеу «Пластилиным» ипрограммэу «Гъатхэм тыпэгъокlы», сыхьатыр 17.00 — 21.00-м — муниципальнэ духовой оркестрэр зикlэщэкlо программэр.

Гъэтхапэм и 2-м пчэдыжьым сыхьатыр 10-м щегъэжьагъэу пчыхьэм сыхьатыр 6-м нэс Іэпэщысэхэр зышіыхэрэм якъэгъэлъэгъон, мафэм сыхьатыр 12 — 14-м кіэлэціыкіухэм апае программэ зэфэшъхьафхэр, пчыхьэм сыхьатыр 7-м щыублагъэу 9-м нэс программэу «Гъатхэм имэкъамэхэр» зыфиіохэрэр кіощтых.

Гъэтхапэм и 3-м пчэдыжьым сыхьатыр 10-м щыублагъэу пчыхьэм 9-м нэс Іофтхьэбзэ заулэ зэхащэщт, къэгъэлъэгъонхэм адакІоу, цІыфхэм, сабыйхэм зызщагъэпсэфын алъэкІыщт программэхэр ахэм къадыхэлъытэгъэщтых.

Klэу хадзыжьых

Адыгэ Республикэм ихьыкум сообществэ къулыкъухэм яlофшlэн зыфэдэм ыкlи тапэкlэ япшъэрылъхэм защытегущыlэгъэхэ зэфэхьысыжь-хэдзын конференцие AP-м и Апшъэрэ хьыкум джырэблагъэ щыкlуагъ.

Іофтхьабзэр зэрищагъ АР-м ихьыкумышІхэм я Совет итхьаматэу О. Куличенкэм. Конференцием хэлэжьагьэх АР-м и Апшъэрэ хьыкум, Арбитражнэ хьыкумым, АР-м и Конституционнэ хьыкум яхьыкумышІхэр, зэгъэшІужь хьыкумышІхэр, районыкіи Мыекъопэ дзэ гарнизоным яхьыкумышІхэр.

АР-м ихьыкумышіхэм я Совет, хьыкумышіхэм я Квалификационнэ коллегие ыкій ушэтын комиссием хэтхэм япіальэ зэраухыгьэм къыхэкізу ахэр кізу хэдзыжьыгьэнхэр ары конференциер зыфэгьэхынгьагьэр. Феде-ральнэ унашьоу «УФ-м ихыкумыші сообществэ къулыкъухэм афэгьэхынгь» зыфиіорэм къыдыхэльытагьэу, 2012-рэ ильэсым мэкъуогьум и 13-м ильэсиплі піальэ иізу Советым хэтыщтхэр хадзыгьагьэх.

Хьыкум сообществэм июфшІэн зыфэгъэзагъэр хьыкум системэм ыкІи хьыкум зэхэфынхэм яюфыгьохэр нахьышу шІыгъэнхэр, хьыкум хабзэм лъытэныгъэу иІэр къэухъумэгъэныр, джащ фэдэу зэхэщэн Іофхэм, ІофышІэхэм алъэныкъокІэ пшъэрылъэу къэуцухэрэм язэшІохын арых. Анахь мэхьанэшхо зэратырэ Іофыгьохэм ащыщ цІыфхэмкІэ правосудиер зэІухыгъэу ыкІи зыпари пэрыохъу къафэмыхъоу ахэм зафагъэзэн алъэкІынэу гъэпсыгъэныр. Ащ нэмыкІэу, хэбзэгьэуцугьэу щыІэм къызэрэдилъытэу, къэбар зэпхыныгъэ тедзэу СМС-мэкъэгъэlур хьыкумышІхэм къызыфагъэфедэным фэlорышlэх. Хьыкумым Іофыр зэхифын хъумэ, мафэу ыкІи уахътэу ар зыщы-ІэщтымкІэ мобильнэ телефонымкІэ е Интернетым исайт къызыфагъэфедэхэзэ цІыфхэм макъэ арагъэјузэ ашіы.

Джащ фэдэу АР-м ихьыкумышІхэм я Совет изэхэсыгьохэм цІыфхэм яправовой куль-

турэ зыкъегъэІэтыгъэным ипрограммэ, шіушіэ Іофтхьабзэхэм, творческэ зэнэкъокъухэм язэхэшэн шытегушыlэх. Мыхэр ыкІи нэмыкІ Іофыгьоиеф мехнетлыхоише дех этикэмкіэ, финансхэмкіэ, къолъхьэ тын-Іыхыным пэшіуекІогъэнымкІэ, хьыкумышІхэм яфитыныгъэхэр ыкІи яшІоигъоныгъэхэр къэухъумэгъэнхэмкІэ Советым епхыгъэч хэушъхьафыкІыгъэ комиссие зэхащагъ. Ащ нэмыкІзу, республикэм ихьыкум сообществэ къулыкъум ыкІи хьыкумхэм яІофшІэн къэбарэу -еlестыств мехфыр дыстып сыгъэнымкІэ подразделением чанэу Іоф ешіэ.

Хьыкум корпусыр нахьышlу шlыгъэным ыкlи дэгъоу зэхэщэгъэным хьыкумышlхэм я Квалификационнэ коллегие ыкlи ушэтын комиссием яlофышlэхэр фэlорышlэх.

УФ-м ихьыкумышІхэм я Совет хэтыщт кандидатым игъэнэфэн конференцием щытегущы агъэх. 2000-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу мы Советым хэт АР-м и Апшъэрэ хьыкум и Тхьаматэу Трахъо Аслъан. УФ-м ихьыкумышІхэм я Совет щырекІокІырэ зэхэсыгъохэм ар ахэлажьэ, хьыкум системэм ыкІи хьыкум производствэм зэхъокІыныгъэу афэхъухэрэм япхыгъэ Іофыгъохэр ащ щызэхафых. Іофтхьабзэм хэлажьэхэрэм зэдырагъаштэу Трахъо Аслъан УФ-м ихьыкумышІхэм я Совет хадзыжьынэу къагъэлъэгъуагъ.

Нэужым хьыкумышіхэм яя IX-рэ Урысые зэфэсэу щыіэщтым хэлэжьэщтхэр агъэнэфагъэх. Хэбзэгъэуцугъэм къызэрэдилъытэрэмкіэ, УФ-м ихьыкумышіхэм ясообществэ икъулыкъу анахь инхэм хьыкумышіхэм язэфэс ахэхьэ. Илъэсипліым ар зэ зэхахьэ ыкіи УФ-м и Президент ащ хэлажьэ

КІАРЭ Фатим.

Адыгэ Республикэм культурэмкіэ и Министерствэ июфышіэхэр лъэшэу гухэкі ащыхъоу Адыгэ Республикэм культурэмкіэ икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ республикэ ныбжьыкіэ тхылъеджапіэм» ипащэу Хьакіэмыз Мадинэ Нэфыпщ ыпхъум фэтхьаусыхэх ыш идунай зэрихъожьыгъэм фэші.

Лъэгэпіэ инхэм **СПОЗ МАЦИНОСТРОИТЕЛЕЙ** фэхьазырых

Урысыем имашинэшІхэм я Союз изичэзыу зэфэс мы мафэхэм Москва щыкІуагъ. Къэралыгъом ишъолъыр 68-мэ къарык Іыгъэ нэбгырэ миным ехъу, губернаторхэр, федеральнэ ведомствэхэм япащэхэр, финансхэм афэгъэзагъэхэр, общественнэ ІофышІэшхохэр, пэрытныгъэ зыІыгъ промышленнэ корпорациехэм ыкІи объединениехэм, джащ фэдэу научнэ ыкІи гъэсэныгъэ учреждение инхэм ялІыкІохэр ащ хэлэжьагьэх.

МашинэшІхэмкІэ мэхьанэшхо зиІэ Іофтхьабзэм къекІолІагъ УФ-м и Президентэу Владимир Путиныр. Къэралыгъом ипащэ зэфэсым къыщыгущыІэзэ, эко--нышы дехеспиноскех мехимон хэмкІэ мы отраслэм мэхьанэшхо зэриІэр, ащ лъэкІэу, амалэу ІэкІэлъхэр зэкІэ гъэфедагьэ хьумэ, мы технологиехэмкІэ Урысыем дунаим пэрытныгъэ щиубытын зэрилъэкІыщтыр къыхигьэщыгь. Ар гьэцэкІэгьэным пае мы отраслэм ІэпыІэгъу фэхъунхэ зэрэфаем кІигьэтхъыгь. ПэшІорыгъэшъэу зэрагъэнэфагъэмкІэ, промышленностым

хэхъоныгъэхэр ышІынхэмкІэ Фондым ахъщэу фатlупщыгъэм джыри сомэ миллиард 20 хагъэхъощт. Джащ фэдэу хэушъхьафыкІыгъэ инвестиционнэ зэзэгьыныгьэхэм акlатхэхэрэм фэгъэкІотэнхэр яІэнхэм къэралыгьор пылъыщт.

Анахьэу унаІэ зытебгъэтын фэе лъэныкъоу Президентым зигугъу къышІыгъэр радиоэлектроннэ промышленностым къыдигъэкІырэ микроэлектроникэм ипродукцие нахьыбэ шІыгъэныр ары. Ащ фэюрыше унэшъо гъэнэфагъэ охътэ благъэм ашІыщт.

МашинэшІ комплексым икадрэхэм ягъэхьазырын иІофыгъуи Владимир Путиныр къыщыуцугъ, сэнэхьатхэу инженерымрэ конструкторымрэ ямэхьанэ тиуахътэ нахь зыкъызэри-Іэтыгьэр, цІыфхэм зэрашІогьэшІэгьоныр къыхигьэщыгь. Къэзэрэугьоигьэхэр зэрэщигьэгьозагъэхэмкІэ, пшъэрылъэу щытым диштэу инженер сэнэхьатым епхыгъэ бюджет чІыпІэ тедзэ мин 38,5-рэ агъэпсыгъ. 2016-рэ илъэсым къыкоц инженер-техническэ лъэныкъом епхыгъэ бюджет чІыпІэ мин 300 фэдиз къызэlуахынэу агъэнафэ. Мыщ дакІоу гъэсэныгъэм учреждениехэу сэнэхьат гъэнэфагъэхэр зыщарагъэгъотхэрэм акы медешахекедек нешфолк шІуагъэ къытэу щытын фае, мы уахътэм ахэр дунэе шапхъэхэм адиштэхэрэп.

БлэкІыгъэ илъэсым Іофэу

ашІагъэм ыкІи пшъэрыльэу зыфагъэуцужьхэрэм къатегущы агъ Союзым итхьаматэч Сергей Чемезовыр. Анахь мэхьанэшхо зэратырэ лъэныкъоу къыІуагъэр къэралыгъом щаштэрэ хэбзэгьэуцугьэхэм язэхэгъэуцон организациер зэрифэшъуашэу хэлэжьэныр ары. Ащкіэ Іофышхо ешіэ мы уахътэм УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатэу, машинэшІхэм я Союз итхьаматэ иапэрэ гуадзэу Владимир Гутеневым. 2011-рэ илъэсым къыщыублагьэу Союзым хэтхэм законопроекти 126-рэ агъэхьазырыгъ, ахэм ащыщэу 73-р аштагь ыкІи кІуачІэ яІэ хъугъэ.

Союзым анахьэу ынаІэ зытыригъэтыщт лъэныкъоу агъэнэфагъэр ныбжьыкІэ политикэр ары. Гурыт ыкІи апшъэрэ еджапіэхэр, Іофшіэпіэ чіыпіэхэр языгьэгьотыхэрэр зэзыпхырэ системэ гъэпсыгъэным, инженер сэнэхьатым имэхьанэ зыкъегъэІэтыгъэным яшъыпкъэч Іоф зэрэдашІэщтыр къыІуагъ. ГумэкІыгьоу, щыкІагьэу щыІэхэр дэгъэзыжьыгъэнхэм пае шІэгъэн фаехэм, пшъэрылъ шъхьа ву къзуцух эрэм игъ эк loтыгъэу къатегущыІагъ.

Зэфэхьысыжь-хэдзын зэфэсым хэлэжьэгьэ лыкохэм зэдырагъаштэу амакъэ ати, Ростехым игенеральнэ директорэу Сергей Чемезовыр Союзым итхьаматэу икіэрыкізу хадзыжьыгь. Джащ фэдэу ащ игуадзэхэр, вице-президентхэр агъэнэфагъэх.

ПЩЫЖЪ Щамсудин. Урысыем имашинэшіхэм я Союз и Адыгэ шъолъыр къутамэ итхьамат, зэјухыгъэ Іахьзэхэлъ обществэу «Зарем» зыфиюрэм игенеральнэ директор.

Студентхэм аlукlагъ

Адыгэ Республикэм гъогурык Іоныр щынэгъончъэнымкІэ икъэралыгъо инспектор шъхьаІэу Александр Курпас апшъэрэ еджапІэхэм ащеджэхэрэм зэІукІэгъу адыриІагъ. Мыекъопэ къэралыгъо гуманитар-техническэ колледжым Іофтхьабзэр щыкІуагъ.

игъогухэм къатехъухьэрэ хъу- жьыкІэхэм зэрялажьэм Алек-

Республикэм ыкІи къалэм гъэ-шІагъэхэм азыщанэ ныб-

сандр Курпас къытегущы агъ, авариеу видеорегистраторхэм тырахыгъэхэр, гъогу хъугъэшІагьэхэм льапсэ афэхьухэрэр, ахэм къакІэлъыкІорэ къиныгъохэр къизыІотыкІырэ видеофильмэхэр студентхэм къафагъэлъэгъуагъэх. Фильмэхэм зяплъыхэ нэужым, залыр кlымсымыгь. КъызэрэчІэкІыгьэмкІэ,

ныбжьыкІэхэм агухэр зэхэхьагъэх, ягупсэу аварием хэкІодагъэхэр зыгу къэкlыжьыгъэхэр къыхэкІыгъэх ыкІи къапэблагъэхэр тхьамык агъом щызыухъумэ зышІоигьохэр къахэщыгъэх.

Зыныбжь имыкъугъэхэм алъэныкъокІэ административнэ ыкІи уголовнэ пшъэдэкІыжьхэм япхыгъэ упчІэу зыгъэгумэкІыхэрэр ныбжьыкІэхэм къатыгъэх. Гъогу-транспорт фыкъоныгъэм иІофыгъуи зэІукІэгъум къыщаІэтыгъ. Сыда пІомэ студентхэм янахьыбэм водитель хъунэу загъэхьазыры, арышъ, авто- ыкІи мототранспортыр агъэІорышІэнхэмкІэ щыІэ шапхъэхэм анаІэ атырагъэтын фае.

ГъогурыкІоныр щынэгъончъэным, ащ хэкІыпІэу къыфэбгъотын плъэкіыщтхэм шіошіэу студентхэм афыряІэм Къэралыгьо автоинспекцием ипащэ зэритьашІэ шІоигьуагь. ГьогурыкІоным хэлэжьэрэ пстэуми якультурэ, лъытэныгъэ зэфашІыжьыным зыкъягъэІэтыгьэным Іофышхо дэпшІэн зэрэфаер къэзэрэугьоигьэхэм хагьэунэфыкІыгъ. Колледжым истудент совет итхьаматэ къызэријуагъэмкІэ, мы лъэныкъомкІэ пропагандэ ыкІи профилактическэ Іофтхьабзэу зэрахьащтхэм чанэу ныбжыык эхэр ахэлэжьэщтых.

Зэlукlэгъум икlэухым Урысые Интернет-Іофтхьабзэу «ШушІэ тамыгъ» зыфиюрэм зэрэдырагъаштэрэм ишыхьатэу нэпэеплъ сурэтхэр студентхэм атырахыгъэх.

Зыдагъэуцущтым джы егупшысэщтых

Мыекъуапэ иурамхэм эвакуаторым Іоф ащишІэщт. Водительхэу, шапхъэхэр зыукъохэ- ушъхьафык ыгъэ гъэуцуп эм

-вмик меІпыІн ещосщефыми еє шинэ зыгъэуцухэрэр джы хэМэлыльфэгьум и 30-м къыщегъэжьагьэу гьогурыкІоным ишапхъэхэм адимыштэу агъэуцурэ автотранспортыр гъзунэфыгъзным фэгъэхьыгъэ Іофтхьабзэр рагъэжьэщт.

(стоянкэм) щылъыхъощтых.

Мыекъопэ къэлэ администрацием къэлэгъэпсынымкІэ иотдел къызэритыгъэмкІэ, автомобильхэр тэрэзэу зэрамыгъэуцухэрэр гъогурыкІоныр къэзыгъэхьылъэхэрэм зэу ащыщ. Автобус къэуцупІэхэм къатырадехфијр мехенишвм еденест зезыщэрэ транспортым иягъэ рагъэкІы. «Зебрэм» тырагъэуцохэрэм лъэсрыкохэм ягьогу зэфашІы. Мытэрэзэу зэрэзе-

кІохэрэм къыхэкІэу гъогу хъугъэ-шlагъэхэр мэхъух.

Хэбзэгъэуцугъэу щыІэхэм къызэрэдальытэу, къэлэ урамхэм хэбзэнчъэу щагъэуцугъэ автомобильхэр пхъэшагъэ хэльэу тыращыщтых. Рейдхэр окіофэхэ гъогурыкіоныр щынэгъончъэнымкІэ Къэралыгъо автоинспекцием иотделэу Мыекъуапэ щыІэм икъулыкъушІэхэм шапхъэхэм адимыштэу щыт автотранспортыр къыха-

гъэщыщт, протоколхэр затхыхэрэ нэужым хэушъхьафыкІыгьэ гьэуцупІэм ахэр ащэщтых.

ГъогурыкІоныр щынэгъончъэнымкІэ къэлэ комиссием изэхэсыгьоу гъэтхапэм ыкІэм щы-Іагъэм ащ фэдэ Іофтхьабзэр рагъэк ок ю нашъо щаштагъ. Ащ итхьаматэу, къалэм имэрэу Александр Наролиным къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, пшъэрылъ шъхьаІэр агъэпщынэнхэр арэп, хъугъэ-шlагъэхэр дэгъэзыжьыгъэнхэр ары. Тазыр птын ыкІи уахътэрэ амалрэ тебгъэкІуадэхэзэ уимашинэ хэушъхьафыкІыгъэ гъэуцупІэм къыдэпфыжьыным нахьи автомобилыр зэрэбгъэуцущтым пылъ шапхъэхэр бгъэцакІэхэмэ зэрэнахьышІур водительхэм алъэгъун ыкІи къагурыІон фае.

ІЭШЪЫНЭ Сусан.

ДАУР Айтэч:

ЦІыфхэм яфитыныгъэхэр къэтыухъумэныр типшъэрылъ

Даур Айтэч Нурбый ыкъор 1974-рэ илъэсым Шэуджэн районым ит къуаджэу Къэбыхьаблэ къыщыхъугъ. 1996-рэ илъэсым Къэбэртэе-Бэлькъар къэралыгъо университетым июридическэ факультет къыухыгъ. 1999 — 2004-рэ илъэсхэм Кощхьэблэ районым, къалэу Мыекъуапэ ыкІи Джэджэ районым япрокурорхэм яІэпыІэгьоу Іоф ышІагь. 2005рэ илъэсым Адыгэ Республикэм ипрокуратурэ иследственнэ отдел ипрокурорыгъ. 2007-рэ илъэсым Красногвардейскэ районым ипрокурор игуадзэу, 2008-рэ илъэсым Урысые Федерацием и Следственнэ комитет иследственнэ ГъэІорышІапІ эу Адыгэ Республикэм щы І эм и Тэхъутэмыкъое отдел ипащэ игуадзэу щытыгъ. 2009 — 2016-рэ ильэсхэм Урысые Федерацием и Следственнэ комитет иследственнэ Гъэ Іорыш Іап І эу Адыгэ Республикэм щыІэм ипащэ иІэпыІэгъугъ, джыдэдэм истаршэ ІэпыІэгъу.

— Айтэч, Урысыем и Следственнэ комитет структурэ ныбжьыкІ ыкІи цІыфхэм икъоу къагуры Горэп ащ Гоф зыдишІэрэ лъэныкъохэр. Следственнэ комитетым ипшъэрылъхэр сыд фэдэха, прокуратурэм ыкІи полицием икъулыкъухэм сыда ар зэратекІырэр?

— Шъыпкъэ, къэралыгъо къулыкъухэм яструктурэ егъэпшагъэмэ, Урысыем и Следственнэ комитет ныбжьыкІ. Ащ изэхэщэн лъапсэ имыІэу щытэп, 2007-рэ илъэсым прокуратурэм исистемэ зэхъокІыныгъэхэр зыфашІхэм, Урысыем и Прокуратурэ епхыгъэу Следственнэ комитетыр агъэпсыгъ. Нэужым, 2010-рэ илъэсым УФ-м и Президент иунашъокІэ Прокуратурэм къы ахыжьи, зыми емыпхыгъэу следственнэ къулыкъур

шъхьафит системэу агъэпсыгъ ыкІи 2011-рэ илъэсым щылэ мазэм и 15-м къыщегъэжьагъэу УФ-м и Президент епхыгъэу ащ Іоф ешіэ.

Комитетым пшъэрылъ шъхьа-Іэу иІэхэм ащыщ бзэджэшІагъэхэр псынкІэу, шъыпкъагъэ хэлъэу зэхэфыгъэнхэр, цІыфхэм яфитыныгъэ ыкІи яшъхьафитыныгъэ къэухъумэгъэнхэр, бзэджэшІагьэ зэрахьаным лъапсэу фэхъугъэр гъэунэфыгъэныр ыкІи ахэр дэгьэзыжьыгьэнхэм фэlорышlэгъэныр. Прокуратурэм ипшъэрылъхэм ахахьэ хабзэр ыкІи зыкІыныгъэр гъэпытэгъэныр, цІыфхэм яфитыныгъэхэр, яшъхьафитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэр, обществэм ишІоигъоныгъэхэр къыдальытэзэ, хабзэр кьэгьэгьунэгьэныр, джащ фэдэу хэбзэухъумэкІо къулыкъухэр ягъусэхэу данеждение мехествиеждее ыкІи уголовнэ ІофхэмкІэ къэралыгъо гъэмысэныгъэм хьыкумым дыригъэштэныр. Полицием ипшъэрылъхэм ащыщ хабзэм димыштэрэ зекіуакіэхэм цІыфхэр, обществэр ащыухъумэгъэнхэр, бзэджэш агъэхэр къыхэгъэщыгъэнхэр ыкІи зэхэфыгъэнхэр, административнэ хэбзэукъоныгъэхэр ате-

лъхьэгъэнхэр, цІыфэу кІодыгьэхэм якъэгьотыжьын, общественнэ чіыпіэхэм правопорядкэр ащыгьэпсыгьэныр, гьогурыкІоныр щынэгъончъэным лъыплъэгъэныр, лые зэрахыгъэхэм, шыхьатхэм ыкІи уголовнэ хьыкум зэхэфынхэм ахэтхэм къэралыгъо къэухъумэныгъэ ятыгъэныр, нэмыкІхэри. Джахэр арых къулыкъухэр зэрэзэтекІыхэрэр. Арэу щытми, пшъэрылъэу зэдыряІэр зы, цІыфхэм яфитыныгъэхэр ыкІи яшІоигъоныгьэхэр къэухъумэгьэнхэр ары.

— Урысые Федерацием и Следственнэ комитет иследственнэ ГъэІорышІапІ у Адыг ЭРеспубликэм шыІэм зэхифын фэе бзэджэш Гагъэу зыфэгъэзагъэхэр сыд фэдэха?

– Комитетым зэхифыхэрэм ащыщых бзэджэшІэгъэ хьылъэхэм япхыгъэ уголовнэ Іофхэр. Ахэм ахэхьэх къэралыгъо хабзэмрэ къулыкъумрэ яшІоигъоныгъэхэм апэшІуекІогъэныр, цІыфыр зэраукІыгъэм ыкІи ыпкъынэ-лынэ шъобж хьылъэхэр зэрэтыращагъэхэм, бзылъфыгъэм зэребэныгъэхэм, экстремизмэм ыкІи терроризмэм, ІэнатІэр къызфэзгъэфедэзэ хэбзэгьэуцугьэр зыукъогьэ пащэхэм, ахъщэ къолъхьэ тын-Іыхыным япхыгъэ бзэджэшІагъэхэр. Джащ фэдэу депутатхэм, хьыкумышІхэм, очылхэм, хэбзэухъумэкІо къулыкъухэм ІэнатІэ ащызыІыгъхэм, уголовнэгъэцэкІэкІо системэм икъулыкъухэмрэ учреждениехэмрэ, таможнэм, дзэм хэтхэм зэрахьэгьэ бзэджэшІагьэхэм язэхэфын комитетыр фэгъэзагъ. Анахьэу тынаІэ зытедгъэтырэр зыныбжь имыкъугъэхэм хэбзэгъэуцугъэр амыукъоныр ыкІи ахэм алъэныкъокІэ бзэджэшІагьэхэр зэрамыхьанхэр ары. Зыныбжь имыкъугъэхэм зэрахьэгъэ бзэджэшІэгъэ хьылъэхэр ыкІи хьылъэ дэдэхэр, ахэм алъэныкъокІэ зэрахьэгъэ бзэджэшІагьэхэр следовательхэр арых зэхэзыфыхэрэр. Ар тэрэз, сыда помэ къэралыгъом инеущырэ мафэ лъызгъэкІотэщтыр къыткІэхъухьэрэ лІэужхэр арых.

— 2015-рэ илъэсымк**І**э зэфэхьысыжьхэр пшІыхэмэ, ГъэІорышІапІэм сыд фэдэ гъэхъагъэхэр ышІыгъэхэу ягугъу къэпшІын плъэкІыщта? Обществэм мэхьанэшхо зэритыгъэ Іофыгъоу шъузыхэплъагъэхэм уакъытегущыІагъэмэ дэгъугъэ.

ТиІофшІэнкІэ анахь мэхьанэшхо зэттырэ Іофыгъохэм ащыщ къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІлекІогъэныр. МышкІэ шысэл къэпхьын плъэкІыщт Адыгеим ыкІи Краснодар краим бзэджэшІэгъэ хьылъэ ыкІи хьылъэ дэдэ пчъагъэ ащызезыхьэгъэ купым ылъэныкъокІэ къызэІуахыгъэ уголовнэ Іофым изэхэфын. Мы уахътэм ар хьыкумым ІэкІэдгьэхьагь. ЗэрагьэунэфыгъэмкІэ, мы бзэджэшІэ сообществэм республикэм ыкІи краим яхэбзэухъумэкІо къулыкъухэм яюфышіэхэр хэтыгъэх. Хьылъэзещэ машинэхэр зыщауплъэкІухэрэ шъолъыритІум апхырыкІырэ гьогу чІыпІэхэм къащагъэуцухэрэ водительхэм къуалъхьэ къаlахызэ, шапхъэхэр аукъуагъэхэми, атlупщыжьыщтыгьэх. БзэджэшІэ купым хэбзэнчъэу сомэ миллион пчъагъэ къызэрэзыІэкІигьэхьагъэм дакloy, къэралыгъом ишloигъоныгъэхэр ыкІи ифитыныгъэхэр укъуагъэхэ хъугъэ, гъогухэм язытет зэрарышхо рахыгъ.

(Икіэух я 5-рэ нэкіуб. ит).

Ишlуагъэ аригъэкІыгъ

Чернобыль иатомнэ электростанцие къызэом, гу мэкІыгьоу ащ къыкІэльыкІуагъэхэр нахь зэтеІэжэгъэнхэм, радиациер гъзупобжьогъэным Адыгеим икІэлэпІугьэхэри хэлэжьагьэх, лІыхьужьныгъэ щызэрахьагъ. Амылъэгъурэ пыим — радиацием зэрэпэуцужьыгъэхэм ишІуагъэкІэ, зэрарэу ащ къыхьын ылъэкіыщтыгьэр бэкіэ нахь макіэ хъугъагъэ.

Чернобыль атом электростанциер зызэщэкъом, радионуклидэу тыкъэзыуцухьэрэ дунаим хэтІупщыхьагьэ хъугьэр промышленнэ объектэу «Маяк» зыфиюорэм авариеу щывагъэм ыуж жьым хэхьагъэм нахьи фэди 2,5-кІэ нахьыбэу агъэунэфыгъ. Мыщ къыщыхъугъэ аварием нэбгырэ миллиони 9 фэдизмэ зэрар арихыгъ.

Чернобыль 1986-рэ илъэ-

сым къыщыхъугъэ тхьамыкlагьор зыпкъышъолкІэ зыщэчыгъэхэм, зипсауныгъэкІэ зэхэзышІагьэхэм ащыщ ШъэоцІыкІу Къэплъан. Илъэс 30 зыныбжь кlалэм ышlэщтыгъ ащ укlоныр псауныгъэмкІэ зэрэщынагьор. Непэ фэдэу къешІэжьы 1987рэ илъэсым имэзэе мазэ Чернобыль зэрэкІогъагъэр.

ЧІыпІэм тызынэсым, тыкъэзыуцухьэрэ пкъыгъохэу нэм

къыкІидзэхэрэмкІэ ІофшІэнышхоу тапэ илъыр нафэ къытфэхъугъ, — къытфеlуатэ Къэплъан. — Авариер зыхъугъэм ыуж илъэсныкъо тешІэгъагъ ащ сызащэм. ЖъоныгъуакІэм и 1-м нэс сыкъэтыгъ. Зэошхо щымыІагъэми, топхэр а чІыпІэм щымыощтыгъэхэми, нэбгырэ миллион пчъагъэхэм ягъаш і ащ нахь макІэ ышІыгь.

ШъэоцІыкІу Къэплъан Германием дзэ къулыкъур щихьыгь. Нэужым институтым хэт дзэ кафедрэр офицерыцІэ иІэу къыухыгъ. Запасым зэрэхэтым къыхэкІэу, Чернобыль тхьамыкІагьор къызышэхъум къызэджагъэхэм ар ахэтыгъ.

– Химическэ лабораторием ипащэу Чернобыль Іоф щысшіагъ, — къеіуатэ тигущыІэгъу. — ЦІыфтшеІшвае фоІ мех уахътэр ясющтыгъ. Радиациеу апкъышъол къыхэхьагъэм

елъытыгъэу такъикъ пчъагъэу ащ зэрэхэтынхэ алъэкІыщтыр згъэунэфыщтыгъ.

Ціыф гъэшіэгъонэу, ишэн пытэу къычІэкІыгь ШъэоцІыкІу Къэплъан. Чернобыль зэрэщы-Іэгъэ мафэхэр, мазэхэр нахь макІэрэ ыгу къызэрэкІыжьыщтхэм ар пылъ. Ищытхъу аригъа озэ чанэу Іоф еш Іэ. Адыгеим къызэкІожьым, хэкум игъэ-

цэкІэкІо комитет мэкъумэщ хъызмэтымкІэ и ГъэІорышІапІэ, нэужым «Агропромсоюзым» ащылэжьагъ. Джырэ уахътэ УФ-м мэкъу-мэщымкІэ и Министерствэ епхыгъэ федеральнэ къулыкъоу селекциехэм афэгъэзагъэм икомиссиеу республикэм щыІэм ипащэу Іоф

Ліыхъужъныгъэу Шъэоціыкіу Къэплъан Чернобыль щызэрихьагъэм, къэралыгъом пшъэрыльэу къыфишІыгьэр псэемыблэжьэу зэригъэцэк агъэм ишыхьатых щытхъу тхылъ пчъагъэу, рэзэныгъэ тхылъыбэу иІэхэр.

Чернобыль иатом электростанцие къыщыхъугъэ аварием къызыдихьыгъэ тхьамыкlагьохэм ядэгьэзыжьын хэлэжьагъэхэм якъиныгъо Іахь алъэгъугъ. Ахэм зэкІэми ямэфэ гушІуагъохэр нахыбэнхэу, щы-Іэныгъэм идэхагъэ илъэсыбэрэ зэхашІэнэу, яунагъохэм яхъяр алъэгъунэу тафэлъаlo.

ГЪОНЭЖЬЫКЪО Сэтэнай. Сурэтым итыр: Шъэоціыкіу

Исэнэхьат гухахъо хегъуатэ

ІэпыІэгъу зищыкІэгъэ цІыфхэм уишІуагъэ ябгъэкІыным

уфеджэным изакъоп, ар угукІэ къыхэпхыгъэ сэнэхьатэу щытын фае. Ащ фэдэу гуфэбэныгъэ фызиІ эу зиІофшІэн зыгъэцакІ эу тлъэгъурэр бэп. Тэхъутэмыкьое район сымэджэщым Батмэн Джульеттэ зыщылажьэрэр бэшІагьэп, ау чанэу, ыгу етыгьэу иІофшІэн зэрэзэхищэрэм ишІуагъэкІэ ыцІэ дахэкІэ къуаджэм щызэлъашІагъ.

– Краснодар дэт Кубан-

мэн Джульеттэ. — Терапевтэу скэ къэралыгъо медицинэ уни- интернатурэм сыщеджагъ, нэверситетыр 2009-рэ илъэсым ужым эндокринологэуи ордикъэсыухыгь, — къеlуатэ Бат- натурэр къыдэсыухыжыыгь. Си-

къуаджэ къэзгъэзэжьын гухэлъ сијзу апшъзрэ еджапјзм сычјзхьэгъагъ. Сэнэхьатыр зыщызэзгъэгъотыгъэ илъэсым специалист ныбжьык эхэм афэгъэхьыгъэ программэу ахъщэ тын къыдэзылъытэрэр тишъолъыр щагьэцэкІэнэу щырагьэжьэгьагь. Ащ сэри сыхэфэнэу хъугъэ.

Джульеттэ июфшіэн зэрифэшъуашэу зэрэзэхищэрэм ишыхьат къыфэрэзэ цІыфхэм шъхьэкІэфэныгьэу къыпагьохырэр. Ар сымаджэхэм ІэпыІэгъу зэрафэхъурэм дакloу гущыІэ дахэхэмкІэ къеуалІэхэрэм апэгьокІы.

- Узым зыгу ыгъэцІыкІугъэ цІыфым гуфэбэныгъэ пэбгъо-

хымэ, гумэкІыгъоу иІэр нахь псынкІэу щигъэзыещт, -Джульеттэ. — Ap къызгурэlo ыкІи къысэолІэрэ пстэуми нэгушІоу сапэгъокІы. Ежьхэми сафэраз, афасшІэрэр зэхашІыкІы, ясіорэр зэрифэшъуашэу агъэцакІэ.

Коллективэу узыхэтым угурыІоным мэхьанэшхо иІ. Ар Джульеттэ дэгьоу зэхешіыкіы. Сымэджэщым иІофышІэхэм пшъэрылъэу яІэр зы — Іэпы-Іэгъу зищыкІагъэу къяолІэгъэ ціыфым яшіуагьэ рагьэкіыныр, ар агъэхъужьыныр ары. Зэгъусэхэу зэдеlэжьхэзэ, ар чанэу агъэцакіэ.

СымышІэрэ горэмкІэ си-Іофшіэгъухэм сякіуаліэу къыхэкІы, — игущыІэ лъегъэкІуатэ специалист ныбжьыкІэм. — Сыдигъуи упчІэу афэзгъэзагъэр джэуапынчъэу къагъэнагъэп. ЗэгурыІоныгъэ тазыфагу илъэу тиІофшІэн тэгъэцакІэ. Апэрэ мафэу сыкъызІухьагъэм къыщегъэжьагъэу ащыщ сыхъугъ. СиІофшІэнкІэ сищыкІэгъэщт Іэмэ-псымэхэр сагъэгъотыгъэх, амалэу яІэмкІэ ІэпыІэгъу къысфэхъугъэх.

ЦІыфым ицІыкІугьом къыщегъэжьагъэу ыгукІэ пэблэгъэ сэнэхьатыр къыхихэу зэраlорэр Джульеттэ къеушыхьаты. Сабый цІыкІоу нысхъапэхэм арыджэгущтыгъэ врач хъун гухэлъ иІэ зэхъум.

— Сянэжъ врач сыхъу шІоигъуагъ. Ащ ренэу мы сэнэхьатым фэгъэхьыгъэ къэбархэр къысфијуатэщтыгьэх. Сэри ціыфхэм сишІуагъэ язгъэкІыным сыкъыфигъэущыгъ. Нэмык сэнэхьат зэзгъэгъотыными сегупшысагъэп. СицІыкІугьом сшІыгъэ гухэлъыр щыІэныгъэм щыпхырысшыным сыпылъыгь ык/и ар къыздэхъугъ, — elo тигущыІэгъу.

Къоджэдэсхэм зэлъашІэрэ специалист ныбжьыкІэм иІофшІэн ыгу етыгъэу зэригъэцакІэрэм дакloy унэгъо зэгурыlожь ышІагь, ишъхьэгьусэрэ ежьыррэ шъэожъые ціыкіу зэдапіу. Сэнэхьатэу къыхихыгъэм гухахъо хигъотэнэу, ыпэкІи игъэхъагъэхэм ахигъэхъонэу фэтэlo.

ГЪОНЭЖЬЫКЪО Сэтэнай. Сурэтым итыр: Батмэн Джульетт.

Ветеранхэм афэразэх

Мэлылъфэгъум и 25-м къыщегъэжьагъэу жьоныгъуакІэм и 10-м нэс Урысыем и Почтэ икъутамэхэу Пшызэ шъолъыр ыкІи Адыгэ Республикэм арытхэм Хэгьэгу зэошхом хэлэжьагьэхэм, ащ сэкъатныгъэ хэзыхыгъэхэм ыпкІэ хэмыльэу телеграммэхэр агъэхьынхэу фитыныгъэ къараты.

телекомымрэ» зэгъусэхэу мыщ цэхэ хъугъэ. фэдэ Іофтхьабзэхэр ТекІоны-

Урысыем и Почтэрэ «Рос- гъэм и Мафэ ипэгъокlэу зэха-

Урысыем ит къалэхэм, Ук-

раинэм, Белоруссием, Молдовэ, Казахстан, Узбекистан, Таджикистан, Кыргызстан, Туркменистан, Азербайджан, Армением, Грузием, Абхъазым, Латвием. Литва. Эстонием ыкІи Къыблэ Осетием мэфэкІ мафэу къэблагъэрэм фэгъэхьыгьэ телеграммэхэр Хэгьэгу зэошхом хэлэжьагъэхэм, ащ сэкъатныгъэ хэзыхыгъэхэм

агъэхьын алъэкІыщт. Пшызэ шъолъыр ыкІи Адыгеим ащыпсэухэрэми ащ фэдэ фитыныгъэ къареты.

Хэгъэгу зэошхом иветеранхэм ястатус къэзыушыхьатырэ тхылъхэр къызагъэлъагъохэкІэ, ащ фэдэ фэгъэкІотэнхэр къафашІыщтых.

Нахь игъэкІотыгъэу мы телефонымкІэ — 8-800-100-0-800мкіэ ащ фэгъэхьыгъэу зэжъугъэшІэн шъулъэкІыщт (Урысыем ишъолъырхэм ыпкІэ хэмылъэу къарыпшІыкІышъущт), www.rt.ru

зыфиюрэ сайтым джащ фэдэу къэбарыр къишъухыщт.

«Урысыем и Почтэ» икъэралыгъо Гъэ Іорыш Іап Іэ икъутамэу Краснодар краим щы Іэм ипресс-къулыкъу.

ДАУР Айтэч:

ЦІыфхэм яфитыныгъэхэр къэтыухъумэныр типшъэрылъ

(ИкІэух).

Къолъхьэ тын-Іыхыным епхыгъэ уголовнэ Іофхэр зэрифэшъуашэу зэхэфыгъэнхэм фэшІ следовательхэмрэ оперативнэ лъыхъун ІофшІэныр зэхэзыщэрэ къулыкъухэмрэ яю зэхэлъэу, шІуагъэ къытэу зэдэлажьэх. Джащ фэдэу Урысыем ишъолъыр зэфэшъхьафхэм арыт эксперт учреждениехэм яамалхэри къызфагъэфедэх.

— Айтэч, Адыгеим икриминогеннэ зытет сыд фэда?

Зыпкъ ит. 2015-рэ илъэсым изэфэхьысыжьхэм къызэрагьэльэгьуагьэмкіэ, бзэджэшіагъэу агъэунэфыгъэхэм япчъагъэ процент 22,6-кІэ нахьыбэ хъугъэ. Тыгъон бзэджэшІагъэхэм япчъагъэ зэрэхэхъуагъэр зэппхын плъэкІыщтыр тиуахътэ къэралыгъор зыхэт экономическэ къиныгъохэр ары. Мыщ дэжьым анахь шъхьаІэу къыхэбгъэщын фаер цІыфхэм хэбзэухъумэкІо къулыкъухэм цыхьэ нахь афашІы зэрэхъугъэр ары.

— Бюджет ахъщэр зэратыгъугъэм епхыгъэ бзэджэшІагьэхэр жьугьэунэфыгъэха?

— Ары, гъэсэныгъэм ыкІи псауныгъэр къэухъумэгъэным яучреждениехэм Іоф ащызы--остинеств мехшыша медехеш кІэ къызэІуахыгьэ Іофхэр зэхэтфыгъэх, хьыкумым ІэкІэдгъэхьагъэх.

— Къолъхьэ тын-Іыхыным ылъэныкъокІэ къызэІуахыгъэ уголовнэ -еалыажыІшефег qыфоІ ным пае сыд фэдэ телъхьапІэха щыІэнхэ фаер?

Амнистиер къызэрэдэкІыгъэм, уголовнэ Іофым изэхэфын пылъ палъэр зэрэблэкыгъэм, бзэджэшІагъэ зезыхьагьэу зэгуцафэхэрэм идунай зэрихъожьыгъэм, лъэныкъохэр зэрэзэшІужьыгъэхэм, нэмыкІхэми а унашъор япхыгъ.

— Шъэфэу щымытмэ, зэхафыгъэ уголовнэ Іоф тхьапша къышъуІэкІэхьагъэр?

— 2015-рэ илъэсым бзэджэшІэгъэ 627-мэ алъэныкъокІэ ГъэІорышІапІэм иследовательхэм уголовнэ Іофхэр къызэlуахыгъэх. Ыпэрэ илъэсым егъэпшагъэмэ, ар процент 32,8-кІэ нахьыб. Ахэм ащыщэу къоельк еньшен ныхыл-ныт еахап бзэджэшІагьэхэр 228-рэ мэхъух. 2014-рэ илъэсым елъытыгъэмэ, ар процент 28-кІэ нахьыб.

– Мыщ фэдэ бзэджэшІагьэхэм япчьагьэ зэрэхахьорэм сыда льапсэу иІэр, обществэм сыда непэ къехъулІэрэр?

– Тэ тизакъоп, нэмыкІ къэралыгъохэри экономикэ кризисым еоліагъэх, ау ыпшъэкіэ къызэрэсlуагъэу, ар телъхьэпlэ шъхьаІэп. ЦІыфхэм хэбзэухъумакІохэм нахь цыхьэ афашІы зэрэхъугъэм къыхэкlыкlэ нахьыбэрэ закъыфагъазэ хъугъэ, ащ дакloy бзэджэшlагьэу агьэунэфыхэрэми ахэхъуагъ.

– Айтэч, Адыгеим щы-

псэурэ цІыфхэм сыд фэдэ гумэкІыгьохэр яІэхэу къышьоуалІэхэра?

- ЦІыфхэм, къэралыгьом яфитыныгъэхэр къэухъумэгьэнхэр типшъэрылъ шъхьаІ. БзэджэшІагьэхэм япхыгьэ къэбар закъохэр арэп цІыфхэм зыкъызэрэтфагьазэрэр. ГущыІэм пае, тифитыныгъэхэм ахахьэрэп чІыпІэ зыгъэІорышІэжьын къулыкъухэм яюфшіэн зэрагьэцакіэрэм епхыгъэ Іофыгъохэр. Ау мы лъэныкъом ымыгъэразэхэу нэбгырабэмэ зыкъытфагъазэ. Джащ фэдэу псэупІэ-коммунальнэ хъызмэтым гумэкІыгъуабэ къыпэкІы. Прокуратурэм, хэгъэгу кlоцl lофхэмкlэ къулыкъухэм, хьыкумхэм унашъоу ашІыгъэхэм ымыгъэразэхэу цІыфыбэ къытэуалІэ. 2015-рэ илъэсым мыщ фэдэ тхылъи 135-рэ зэхэтфыгъ. Сэкъатныгъэ зиlэхэм, ветеранхэм зыкъызытфагъазэкІэ, ахэм сыд фэдэрэ льэныкъокІи ІэпыІэгъу тафэхъу.

— ГъэІорышІапІэм хэта закъыфэзгъэзэн зылъэкІыштыр?

БзэджэшІагьэу зэрахьагъэхэр къыхэгъэщыгъэнымкІэ мэхьанэшхо зиІэр цІыфхэм къатырэ къэбархэр ары. БзэджэшІагьэр зыщызэрахьэгьэ чІыпІэм ыкІи уахътэм емылъытыгьэу, къэбарыр следственнэ гьэ-Іорышіапіэм иподразделение пстэуми аlэкlагъэхьан алъэкІыщт. Джащ фэдэу зыныбжь имыкъугъэм ылъэныкъокІэ бзэджэшІагъэ зэрахьагъэу шъущыгъуазэмэ, номер кізкізу «123-м» шъукъытеон е Интернетым иамалхэр къызфэжъугъэфедэхэзэ, къэбарыр къытлъыжъугъэІэсын шъулъэкІыщт.

Следственнэ гъэІорышІапІэм къулыкъу щызыхьы зышІоигъохэм сыд фэдэ шапхъэхэр агъэцэкІэнхэ фая?

- Апэрэмкіэ, УФ-м уриціыфын фае. Джащ фэдэу къэралыгьо программэмкІэ юрист сэнэхьатым уфеджагъэу щытын, уипсауныгьэ изытет дэгьун фае. ЫпэкІэ хьапсым удэсыгъэмэ, нэмык къэралыгъом урицІыфэу щытмэ, къулыкъум

– Айтэч, юрист сэнэхьатыр къыхэпхыным сыда льапсэ фэхьугьэр?

- Сянэ ихьатыркІэ юрист сэнэхьатыр къызіэкіэзгъэхьагь. Зы мафи сырыкІэгьожьэу къыхэкІыгъэп, ащкІэ сянэ лъэшэу

— ІофшІэным нэмыкІ у сыда нахь удэзыхьыхырэр?

— Тхылъ седжэныр сикlас.

— Дунэе епльыкІэу уиІэм тыщыгъэгъуазэба...

— О къыпфыщытхэ зэрэпшІоигъом фэдэу ори цІыфхэм афыщыт.

КІАРЭ Фатим. Сурэтым итыр: Даур Айтэч.

Ятэжъ ищысэтехыпі

«Деловая газета-Юг» зыфиІорэм зэхищэрэ зэнэкъокъоу «Пшызэ шъолъыр ибзылъфыгъэ чанхэр» зыфиІорэм икІэуххэр зызэфахьысыжьхэм, социальнэ проектхэм яхьыл Гэгьэ льэныкьомк Гэтек Гоныгьэр къыдихыгъ шІушІэ фондэу «Край добра» зыфиІорэм ипащэу, ТІопсэ районым щыщэу Яна Сторожук. Ащ нэбгырэ миным ехьумэ амакъэхэр фатыгъэх.

Янэ журналист, каналэу «Кубань-24» зыфиlорэм социальнэ проектхэм япрограммэ щызэрещэ. Илъэсыбэ хъугъэу зипэ-

щэ фондыр цІыфхэм ІэпыІэгъу афэхъу. Анахьэу фондыр зыщызэлъашІагъэр «Цветик-Семицветик» ыціэу Іоф ышіэ зэхъур

ары. Илъэс къэс ар сабыишъэ пчъагъэмэ ІэпыІэгъу афэхъу. Уз гъэтІыльыгъэ зиІэ кІэлэціыкіухэр ауплъэкіунхэмкіэ, ахэм яІэзэнхэмкІэ ишІуагъэ къегъакІо. «Узэгъусэмэ, сыдрэ узи нахь пэуцужьыгьошlу», — elo Янэ.

Янэ къызыхэкІыгъэхэр адыгэх. Ар хыІушъо Шапсыгъэм щызэлъашІэрэ Кобл Аскэр ипхъорэлъф. Пшъашъэм ятэжъ ымылъэгъугъэми, ар ыгукІэ пэблэгъэ цІыфэу щыт.

Илъэс 17 ыныбжьэу Кобл Аскэр зэуапІэм Іохьэ. ЧІыгу залэм щэзао. Ащ илІыхъужъныгъэ фэгъэхьыгъэу Янэ материалыбэ угъоигъэу иІ.

ИсэнэхьаткІэ Кобл Аскэр юристыгъ. 1945-рэ илъэсым заор заухым, икъуаджэу ШэхэкІэишхо ащ къегъэзэжьы. Ростов дэт юридическэ илъэситly еджапІэр къеухы. Прокурорым иІэпыІэгъоу, етІанэ очылэу, ащ ыуж ТІопсэ районым инароднэ судьяу Іоф ешІэ.

Пшъашъэм ятэжъ ылъэгъугъэу щымытми, ар ищысэтехыпі, ащ ехьыліагь у бэ ышіэрэр, шІушІэн Іофэу зыпылъымкІи ар ыгукІэ иупчІэжьэгъу.

НЫБЭ Анзор.

Зэрэфэхьазырхэм осэшІу фашІыгъ

Адыгэ электрическэ сетим испециалистхэм Урысые Федерацием ошІэ-дэмышІэ ІофхэмкІэ и Министерствэ и ГъэІорышІэпІэ шъхьаІэу Адыгэ Республикэм щыІэм имэшІогъэкІосэ подразделение иІофышІэхэр ягъусэхэу машІор къэмыгъэхъугъэнымкІэ яухьазырыныгъэ къызыщагъэлъэгъогъэ зичэзыу едзыгъор Мыекъопэ районым бэмышІэу щызэхащагъ.

Егъэджэн сценариеу зэхагъэуцуагъэмкІэ киловатт 35рэ къэзытырэ подстанциеу «БДВ» зыфиlорэм кloчlэ ин къэзытырэ трансформаторэу хэтым машІор къыкІани стыгъэ. Унагъохэу мы трансфор-

маторым пышІагъэхэм район электросетим идиспетчер пункт зыкъыфагъэзагъ икъоу электричествэр къазэраІэкІэмыхьэрэм ыгъэгумэкІыхэу.

«Кубаньэнергэм» и Адыгэ къутамэ иІофышІэхэм охътабэ тырамыгъашІэу подстанцием нэсыгъэх. Ар энергетикхэм къаплъыхьагъ, машІор къызщызэкІэнагъэр ыкІи ащ лъапсэу фэхъугъэр къыхагъэщыгъэх. Нэужым мэшІогъэкІосэ къулыкъум къеджэхи, зэгъусэхэу, шыкіэ-амалэу яіэхэр къызыфагъэфедэхэзэ, машІор агъэкІосэжьыгъ.

КІ ухым егъэджэн Іофтхьабзэм хэлэжьагъэхэр ясэнэхьат зэрэфытегъэпсыхьагъэхэр зэфахьысыжьыгь ыкІи осэшІу фашІыгъ.

«Кубаньэнергэм» ыкІи МЧС-м иподразделениехэм Краснодар краим ыкІи Адыгэ Республикэм ичІыпІэ зэфэшъхьафхэм егъэджэн Іофтхьабзэхэр ащалъагъэкІуатэх.

🔷 ЦІЫФЫР ЫКІИ ЩЫІАКІЭР

Гъашіэм шіыкіэ уегъашіэ

Мы дунэе нэфым сабый цІыкІур къызытехьорэ апэрэ такъикъым къыщыкІэдзагъэу, гъашІэ еІэфэкІэ цІыфыр ащ кІэгуІэу, фэбанэу щыІ. «СфэльэкІыщтэп» гущыІэр къемыбэкІэу, сыдрэ Іофыгъуи хэкІыгьо-икІыгьо амал пэбгьохыныр — джары зэкІэ зыфэкІожьырэр.

Ауми, цІыфхэр зэфэдэхэп: зыхэр чаных, гушхох; адрэхэр нахь зэтеубытэгъэ гукІодыпхэх; машІом фэдэу, цІыфи, нэмыкІи иплъыр-жъэрыгъэкІэ зылыпкІыхэу, ухэтми къыомыблэщтхэу, ашъхьэ паемэ, хэти ышъхьашыгу рыкloныр зинэрыгъхэри макІэп, ау ахэм уяхъопсэнэу щытэп.

Адэ сыдэущтэу цІыфыр зыфырикъужьэу, щыІэныгъэ псыор лъэшымэ азэпырыкІышьоу ебгьэсэщта е ппіущта? Мы упчІэр егъэшІэрэ гумэкІэу ны-тыхэм, унагъом ыкІи нэмыкі гызсэпіз Іофшіапізхэм апашъхьэ къиуцорэмэ ащыщ. Ямини III-рэ ліэшіэгъукіэу тызщыпсэурэми мы Іофыгъор анахь мэхьанэ зиlэу къэнэжьы.

УблапІэ зимыІэ Іофи, хабзи, нэмыкІи щыІэп. Джары адыгэ-«чыр цІынэзэ къауфэ...» зыкІаІуагъэр. Ухэтми, сабыигъом щызэјубгъакјеу, щыбгъотырэр ары куцІ ыкІи пкъы пфэхъухэрэр. КІэлэцІыкІумкІэ анахь уасэ зиІэр шъэрэ епІоным нахьи зэ ылъэгъуныр е зэхихыныр ары.

Адыгэ піуныгъэмкіэ анахь мэхьанэ зиІэр гущыІэр ары. Дысыгъэ-пхъэшагъэу щымытэу, гущыІэ дахэкІэ, фабэкІэ, шъабэкІэ сабыир апІущтыгь, алэжьыщтыгъ. «КІалэм ылъэгъурэр ищыс» зэраlорэми бэ узэригъэгупшысэрэр: унагъом е кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэм, ублэпІэ еджапІэм кІэлэцІыкІум ащилъэгьоу, ащызэхихырэ пстэур хэти гу лъимытахэу ащ зэрэхахьэрэр ары. Джары нахьыжъхэм яІэдэб, ягукІэгъу, янэхъой сабыим щысэ зыкІыфэхъухэрэр. Ауми, тапэкІэ адыгэхэр кІалэм (сабыим) ыпашъхьэ щающтыми, щашІэщтыми лъэшэу фэсакъыщтыгьэх, ажэ пытэу ухъумэгьагьэ, «чэтыу щысэу пшысэ умы-Іуатэ» ары зыкІаІорэр. Непэ илыегъэ шъхьафит щы ак ю бэ мыхъунэу къызыдихьыгъэр: кІэхэм укlытэр къямэкlэкlы, aloщти, ашІэщти нахьыжъ щысми къагъанэрэп: хэти иплъышъогъэпсыкІэкІэ иунэгъо-унашъо зыфэдэр къэпшіэщт. Гухэкіми, зэрэлъытэныгъэ-зэфэгумэкІыныгъэ зэрымылъ унагъохэм япчъагъэ нахыбэ мэхъу. Непэ ныжъ-тыжъхэр Іум-пэм зыщашыхэрэр макіэп. Ау жъым игущыІэ укІэдэІукІышъоу, жъым уфэсакъэу уесэмэ, джары гъэсэгъагъэр; адыкІэ къанэрэр игьорыгьоу щыІэныгьэм къыригъэкъужьыщт.

СыкъекІолІэжьын цІыф гъашІэм. Сабыир чІым къызэрэтехьоу щыІэн амалым фэусэу регъажьэ, гуІэзэ ны быдзыщэм льэхъу, льэбанэ; зигьэшьокІымэ, мэгупсэфы, хэхъо, мэчъые. Къэущыжьымэ, нэгушІу икІыхьэ-кІухьэ екъушъ. Ау щэр фимыкъумэ е нэмыкІымэ, гъыныр къыхедзэ, игьорыгьоу цІыкіужъыер ціыфы мэхъу — мэпшы, макіо, къэгущыіэ. Хэти нахь дэгьоу фагьэхъуи, фамыгъэхъуи зэхифэу регъажьэ.

«Угьымэ хъущтэп, сипшъашъ, lae ухъущт» е «угъымэ, сикlэлэхъужъ, лІы ухъущтэп» apalo, гъыныр зэрэшэныжъ анахь laep гурагъаlo. Джэгун шъуашэм итэу дунаир рагъашІэ, фыраІотыкіы.

Псэ зыпыт лъэпкъхэр цІыфыр апэрэу, бзыуи, псэушъхьи, хьакІэ-къуакІи, къэкІырэ лъэпкъхэри — чъыги, къэгъагъи, уци ядэхэгъэ-дэгъугъэ, ахэм зэкІэми уафэсакъын, уишІуагъэ ябгъэкІын зэрэфаер щысэ ціыкіухэмкіэ гурагъаю. Дыс ІэбакІэр, гущыІэ Іаехэр ыпашъхьэ къыщаюхэхабзи бзыпхъи зэрымылъхэу, екъуртэ-сэкъуртэ езэрэгъафэхэрэри. Ахэм афэдэхэм гур афэузы, арыс сабыйхэми уямыхъуапс.

Мыщ дэжьым дэсІонтІэхынышъ, сисабыигъо изы мэфэ гомыІу сыкъыщыуцущт. Адыгэ унэгъо тынч зэгурыю сыкъихъухьагъ. Быным санахьыкІэти, самыгъэшІуагъэкІэ къэнагъэп. Нэнэжъми, ны-тыхэми, сшыпхъу нахьыжъхэми апсэ къысІульэу сыкъэтэджыгь. Ау О КЪЫОМЫЛЪЫТЫГЪЭ КЪИНЫГЪО Іаджыми мы щыІэныгъэшхом уащырехьылІэ.

Я II-рэ классым сихьэгъэ къодыягъ, илъэсий сыныбжьыгь. Бжыхьэ кІэсагь, ау мафэр шІункі зэтеусэягьэу, чъы-Іэшхуагь. СянэкІэ нысэщэ джэгум тызэтешІэжьэу тыкІощтыгь; сятэшыпхъу нахьыжъыр, сян, сэры, сшыпхъу нахыыжъитІу тызэгъусагъэх. Тиунапчъэ дэжь сятэ машинэ къыІуигъахьи, гъунэгъу чылэм таригъэщагъ. А лъэхъаным Хьатыгъужъыкъуае дэчъырэ Фарзэ лъэмыдж телъыгъэп. Арыти, бжыхьэ ощхымэ къызхагъэхъогъэ, агъэушюркъыгъэ псыр куу хьазырыгъ, машинэр икІынэу щытыгъэп. Тянэшхэу тыздакІохэрэр адрэ нэпкъыбгъум пэмычыжьэу щыпсэущтыгъэхэти, афаІопщыгъ тыкъызэрэсыгъэр. Сянэш лІышхоу Тао псынкізу шыкузэкізт къыгъэкІуагъ псыхъом тырищынэу. Ау непэ къызнэсыгъэми а кіэлэ шіуціэ Іэтэхъуитіоу исыгъэхэр сщыгъупшэхэрэп. Фарзэ нэмыкі икіыпіи иіагъ, нахь чэнджэу, лъэгущиз хъурэ пкъэушхо горэ щызэпырыдзыгъэу, ащкІэ лъэсхэр икІыхэу, сшыпхъуитІу ащкІэ кІуагъэх. Тэ, мэлыр, хьалыжъо пхъчантэр (сянэ япхъчба, тефэрэр зэкіэ ышіагь), дэнэ джэнапхъэр, шъхьэтехъо дахэр, цІыкІу-шъокІухэр зытелъыр зыдэль Іальмэкъыр тапашъхьэу, сян, сятэшыпхъур, сэры кум титІысхьанэу тежэ. ТитІысхьагь. Ау мо кіэлэжъ ціыкіуитіур, ежьхэм зэрашІоигьоу, анахь нэпкъ зандэу Фарзэ иІэмкІэ чъэхи, кум джы тэри зэпэјусэу тис, шитіумэ зэрафэлъэкізу къамыщыр арафэлэкІыгъ. Шы щтагъэхэр кІырыухи, зэпэзэладжэу куи, ши, исыгъи бжыхьэ-кІымэфэпс ныкъощтым тыхитэкъуагъ. ТинасыпкІэ а ку уІубыгьэ куоу тызэрысыгьэр, шыхэр зыкІэлъэтым шъхьэфачъэу тшъхьэ къыриуІубагъэп,

игъонэмысыр къытфэкІощтыгъ. Шыхэр мэщыщых кІэзэзхэу, сятэшыпхъум игъи икууи зэхэт, сянэ щэІэгъэшхо зиІэгъэ цІыфыгь, хэт ари псыкуум.

Сэ сысабыиба?! Хъугъэм нахь сшІоІофэу Іалъмэкъ дахэр, къопс иІэти, псынкІэу сячъэзэ къэсыубытыжьыгъ; сянэ гу къыслъыти, апэрэу, сызэриубытылІагъ. Сэ сэгуІэ, «мэлыр ехьы, мэлыр...» сэlo. ЗэкІэ чылэр къэукъуагъэу, Фарзэ цІыфхэр Іуиз къэхъугъ, нэпкъым тетых... Псы чъыІэм хэхьагьошІуа?! Уеплъыми екъу. Ау сянэшри, нэмык Іахьылхэри къэсхи зыкъыхатэкъуагъ, сэ сыцІыкІугь ныІа, сыІэтыгьэу сыкъыхахыжьыгь, силІыхъужъыгъэ ини гу лъамытахэу. Хъугъэр, сизекІуакІэ зышІэгъэ Іахьылхэм «сыдэу мыщтэу а джэнэпхъэ Іалъмэкъри мо сабыим къыхихын ышlагъа?» аІуи агъэшІэгъуагъ. Ау мэлыр ытхьалагь, пхъуантэр къыхалъэшъужьи, «мыхьамелэр псэкІоды» аlуи, хьалыжъо хъушэр къыдахыжьи, кіымэфэ хьакукІэ агъэчъэпхъыжьыгъагъ.

Сэ сищыІэныгъэкІэ, апэрэ ушэтыпІэ-икІыгъоу мы хъугъэшІагьэр щыт. Сыгьыгьэп, сыпыхьагъэп. СикІэсэ пшысабэмэ ахэт лыхъужъхэм щысэшүр къысхалъхьэгъагъэу къычІэкІын. «Гур кІодымэ, лъэр чъэжьырэп» зэраlоу, сыд хъугъэкlи угу бгъэк одынэу зэрэщымытыр джащ къыщегъэжьагъэуи пытэу сыгу исыубытагъ, амал и ахэмэ, сигьогу зэрэдэсым юнтІэхыщтым, зафэу ащ сызэрэрык ющтым сишъыпкъэ фэгъэзагъ.

Ары. ГъашІэ бгъэшІэныр псынкІэп, ау ардэдэм етІани ухэтми шыкіэ уегъашіэ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

гугьэп абэ зэрипхырэм иаужы-

рэ маз жъоныгъуакІэр. Ар гур

къыщэфэу шхъонт абз, къэгъэ-

гъэмэ ly. Ижь Іэш ly, итыгъэ

фабэ, огури чІыгури зэІухы-

гъэ-зэ Іугъэк Іотыгъэх. Зэрэха-

бзэу, гъатхэм мурадыбэ хэти

репхы: пхъэни, пкІэни, чъыг

<u>ТЫГЬЭНЭБЗЫЙ (())</u>

Жьоныгьуакіэр мэфэкіхэмкіэ бай

гъэт Іысын-къэгъэк Іыни, гъэцэкІэжьын Іоф зэфэшъхьафи, гъэсэныгъэ-ш Іэныгъэ лъэбэкъу-— ахэр сыдигъокІи дахэу зэшюхыгъэ мэхъух. Мэзэ маф жъоныгъуакіэр!

Ар мэфэкІхэмкІэ бай: и 1-р — гъатхэм ыкІи ІофшІэным я Маф, и 7-р — радиом и Маф, и 8-р — Къащ Плъыжьым и Дунэе маф ык/и и 9-р — ТекІоныгъэшхом и

Маф. Мыхэми язакъоп, мы мазэм — медсестрахэм я Дунэе мафэ, УФ-м и Хышіуціэ флот, унагъом и Дунэе мафэ, музейхэм я Мафэ, ахэм анэмык Іхэри хагьэунэфык Іых. Ау мы къэтпчъыгъэ пстэумэ анахь къахэщэу, ялъэгэкІырэр жъоныгъуакІэм и 9-р — Текіоныгъэшхом и Маф ары. Мамырныгъэр арба щы Іак Іэм ыльапсэри, ыгури. Ар уиІэмэ, зэкІэ уиІ.

Хэгьэгу зэошхор тарихъым анахь къыхэзгъэщырэр цІыфльэпкъымкІэ гуимыкІыжь тхьамык агьоу зэрэщытыгьэр ары. ЛІэужхэм а блэкІыгьэ хьазабыр ашІэмэ, щыІэныгъэм нахь уасэ фашІыщт, мамырныгъэм икъэухъумэни нахь анаІэ те-

Пыхъужъхэр ашыгъупшэхэрэп

Адыгэхэм ижъ-ижъыжыкІэ лІыгъэр къагъэгъунэу, цІыфыгъэ-адыгагъэр пытэу аlыгъэу къахьы

джыри ахэм ялІыгъи, япсэемыблэжьныгъи щыкlагъэтхъыгъ. Лъыпсыр псэу зыщычъэгъэ за-

Хэгъэгу зэошхом илъэхъан ом адыгэхэр къогъу щыкъохьажьыгъэхэп, сыд фэдэрэ къэралыгъо зэо пшъэрылъыри унашъори щагъэцэкІагъ — ма-

кІэп щыфэхыгъэр анапэ къабзэу, къэзыгъэзэжьыгъэхэри лІыгьэ зэрахьэу, щысэтехыпІэу зэуагъэх.

Зэошхом хэлэжьагъэхэу, Адыгеим икІыгьэ нэбгырэ мин 42-м ялІыхъужъныгъэ паекІэ

орденхэр, медальхэр бэу къафагъэшъошагъэх. ХэкумкІэ нэбгырэ 52-мэ цІэ

лъапІзу «Советскэ Союзым и ЛІыхъужъ» зыфиюрэр къафаусыгъ. Ахэм ащыщэу 7-р алыгэх:

<u>Андырхъое</u> Хъусен.

Ацумыжъ Айдэмыр.

<u>Бжыхьакъо</u> Къымчэрый.

Къош Алый.

Нэхэе Даут.

<u>ШІуцІэ</u> Абубэчыр.

Тхьагъушъэ Исмахьил.

Хэгъэгу зэошхом хэлэжьэ- ныгъэшхор къытфэзгъэгьэ дзэкІолІ пэпчь, ТекІо- блэгьагьэу ыкІи къыт-

фыдэзыхыгьэ пстэуми непэ тэ шъхьащэ афэтэ-

шІы ыкІи ахэр ныбжьи тщыгъупшэщтхэп.

Текіоныгъэшхом зиіахьышіу хэзышіыхьагъэхэр

Тикъэралыгъошхоу СССР-щтыгъэм щызэдэпсэущтыгьэхэ цІыф льэпкъ зэфэшъхьафхэм языкІыныгъ, язэгурыІоныгъ пыижъ жъалымыр — фашизмэр зэхигъэтэкъоныр зыфэукІочІыгъэр.

Адыгеим илъэпкъ лъачІэу адыгэхэм ТекІоныгъэм я ахь ин зэрэхашІыхьагъэр къыщыхэзгъэщымэ сшІоигъу. Лыгъэ-цыфыгъэкІэ зыпшъэ укІонэу щымыт адыгэхэр зэфэдэкІэ зэошхом ифронт зэфэшъхьафхэм аlутыгьэх, фэхыгъэр макІэп, зыпсэ къэнагъэхэм ащыщыбэм сэкъатныгъэшхочет чет на при къзкожьыгъагъэх.

Адыгэ тхэкіо-**ФРОНТОВИКХЭУ** жьоныгьокіэ мазэм **КЪЭХЪУГЪЭХЭ**Р

Кэстэнэ Дмитрий, Пэрэныкъо Мурат, Шъхьаплъэкъо Хьис. Мы нэбгырищыми насыпыгъэшхоу афэплъэгъун плъэкІыщтыр зэо машІом псаоу къыхэкІыжьхи, тыркъохэр мыкІыжьыгъошІуми, мамыр щыІакІэр къы-

дэжьым зэралъэгъужьыгъэр, ащи шъыпкъагъэ хэлъэу зэрэщыпсэугъэхэр ары.

КЭСТЭНЭ **Дмитрий** <u>(1912 — 1985)</u>

ЖъоныгъуакІэм и 9-м 1912-рэ илъэсым къуаджэу Бжъэдыгъухьаблэ къыщыхъугъ, еджэгъэ-гъэсэгъагъ, адыгэ литературэм ибзыгъэшІу гозыхыгъэмэ ащыщ. 1942 — 1946-рэ илъэсхэм дзэм, заом хэтыгъ, фронтовой гъэзетым

икорреспондентыгъ. Орденхэр, медальхэр зэо илъэсхэмкІэ ыкІи Іофшіэкіэшіумкіэ къыфагъэшъошагъэх. 1932-рэ илъэсым

къыщыублагъэу ытхыхэрэр хиутыщтыгъэх. Ирассказхэм, повестьхэм, романхэм хэгьэгум ищы акіэ, советскэ цІыфым иобраз куоу къащигъэлъэгъуагъ. «Шэуджэн Мос», «Лы пхъаш», «Анахь лъапІэр», нэмык произведениехэр къыІэкІэкІыгъэх. I VОЗЫГЪЭГЪЭ ИН ЗЫХЭ льыгьэ тхакІу, литературнэ критикэри къыдэхъущтыгъ. Кэстэнэ Дмитрий СССР-м итхакІохэм я Союз 1941-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу хэтыгъ.

ПЭРЭНЫКЪО Мурат

(1912 - 1970)

ЖъоныгъуакІэм и 5-м, 1912-рэ илъэсым Теуцожь районым ит къуаджэу ПчыхьалІыкъуае къыщыхъугъ. Еджэныр икlасэу къэтэджыгъ. 1934 — 1936-рэ илъэсхэм Дзэ Плъыжьым къулыкъу щихьыгъ.

1941 — 1945-рэ илъэсхэм Хэгьэгу зэошхом хэлэжьагъ. щызэрихьагъэм къыкІэкІуагъэх Жъогъо Плъыжьым иорден ыкІи Хэгъэгу Зэошхом иорденэу я IIрэ степень зиІэр, медальхэр.

Зэоуж илъэсхэм Адыгэ научнэ-ушэтэкІо институтым, Адыгэ тхыль тедзапіэм, хэку радиом ыкІи хэку гъэзетэу «Социалистическэ Адыгеим» Іоф ащишІагь. Ытхыхэрэр 1929-рэ илъэсым къыщыублагъэу хиутыщтыгъэх. Пэрэныкъо Мурат итхылъхэу «Сакъ», «Стиххэмрэ поэмэхэмрэ», «ЛІыхъужъ цІыкІу», «Мамыр пчэдыжь», нэмыкІхэри адыгабзэкІи урысыбзэкІи къыдэкІыгъэх.

Пэрэныкъо Мурат СССР-м итхакІохэм я Союз 1943-рэ илъэсым къыщыублагъэу хэтыгъ.

ШЪХЬАППЪЭКЪО Хьис

(1918 - 1982)

ЖъоныгъуакІэм и 9-м 1918-рэ илъэсым къуаджэу ПчыхьалІыкъуае къыщыхъугъ.

Москва дэт театральнэ искусствэмкІэ институтэу А. В. Луначарскэм ыцІэ зыхьырэр къыухыгъ, ау къыздэкІожьыгъэ ихэку гупсэфэу Іоф щишІэнэу хъугьэп. Хэгьэгу зэошхор къежьи, ежь-ежьырэу заом кІуагъэ. 1943-рэ илъэсым Харьков танковэ училищыр къыщиухыгъ. 1942 — 1945рэ илъэсхэм — заор аухыфэ зэуапІэм Іутыгъ ыкІи Берлин нэсыгь. Лыхъужъныгъэу зэуапІэм щызэрихьагъэм пае Быракъ Плъыжьым иорденищ, медалэу 7

къыфагъэшъошагъэх.

Зэо ужым мамыр щы акіэм пидзэжьыгь. Хьисэ ытхыхэрэр 1957-рэ илъэсым къыщыублагъэу хиуты гьэх. «Пьесэхэр», драмэхэу «Даут», «ЧІыгум иорэд», «Тыркъохэр», «Шэуджэн Мос»

ытхыгъэх, къыдэкІыгъэх, адыгэ сценэм щагъэуцугъэх. Романэу «Заом имафэхэр» (1983) зыщымы-Іэжь уж къыдэкІыгъ. Шъхьаплъэкъо Хьисэ УФ-м итхакІохэм я Союз 1970-рэ илъэсым къыщыкІэдзагьэу хэтыгъ.

ТитхакІохэу ТекІоныгъэшхор къытфыдэзыхыгьэхэм яшІэжь дгъэлъапІзу япроизведениехэм тяджэныр, ахэмкіэ тишіошіхэр къэтІоныр, ахэр тиІэуоытыпізу тэри щыіэ. ныгъэм тиlахь хэтлъхьан тлъэкІэу тыпсэуныр пстэуми типшъэрылъ ин.

ЯХЪУЛІЭ Сэфэр

Родинэр - уян

Ным нахь льап і насып бгьотына, Родинэм фэдэ ны тэ къипхына? Тыдэ укІуагъэми, ар уигъусэн, Родинэ к асэм уиухъумэн.

Ным нахь лъап эт у ук і эна? Нэу узыпІугьэр о пщыгьупшэна? Тэ зыбгъэзагъэми, Родинэр — уян, Ихэхъоныгъэ ренэу фэбан.

> Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр МАМЫРЫКЪО Нуриет.

сає з сає з сає з сає Адыгабзэм . имазэ зэрэкlуагъэрсэгэ сэгэ сэгэ сэгэ сэгэ

Лъэпкъыр бзэм къыхегъэщы

Адыгэ республикэ гимназием тыгъуасэ зэхахьэу щыкІуагъэр лъэпкъ шіэжьым, ныдэлъфыбзэм изэгъэшіэн, кіэлэеджакіохэр щыіэныгъэм фэгъэсэгъэнхэм афэгъэхьыгъагъ. Адыгабзэмкіэ ыкіи литературэмкіэ

кіэлэегъаджэу Мыгу Анжелэ зэхахьэр зэрищагъ.

Республикэ гимназием идиректорэу КІыкІ Нурыет игупшысэхэм къащыхигъэщыгъ адыгабзэм имазэ дэгьоу зэрэзэхащагъэр. Адыгеим и Лъэпкъ музей, КІэрэщэ Тембот ыцІэ зыхьырэ музеим, нэмыкіхэм кіэлэеджакІохэр ащыІагъэх. АдыгабзэкІэ усэхэм къяджагъэх, театрализованнэ едзыгъохэр музей-

гъэжъынчыгъэх. КІэлэеджакІохэм сочинениехэр атхыгьэх, дэпкь гьэзетхэр къыдагъэкІыгъэх, сурэтхэр ашІыгъэх. КІыкІ Нурыет зэрилъытэрэмкіэ, щыіэныгьэм ильэныкьо зэфэшъхьафхэр къыдалъытэхэзэ, адыгабзэм фэгьэсэгьэнхэм зэрэпыльхэм зыкъегьэшъыпкъэжьы.

хэм къащашІыгъэх, орэдхэр аща-

Сочинениехэр зытхыгъэхэр

Я 4-рэ классым щеджэрэ Хьэпэе Рэдэд сочинениехэм ятхын фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъум апэрэ чІыпІэр къыщыдихыгъ. Мыгу Миланэ, Гъубжьэкъо Аминэт, Мамый Эльзэ яклассхэм апэрэ чыпіэхэр къащахынгьэх.

Бзэм изэгъэшІэн, бзэмрэ литературэмрэ язэпхыныгъэхэм кІэлэеджакІохэр афагъасэх. Зэнэкъокъум имэхьанэ зыкъегъэlэтыгъэным фэшІ сочинениехэр атхыхэ зыхъукІэ, нэбгырэ пэпчъ хэушъхьафыкІыгьэу зэрегупшысэрэр, ыгу илъыр тхьапэм ригъэкІун зэрилъэкІырэр кІэлэегъаджэхэм Іофыгьо инэу алъытэ.

Театрализованнэ едзыгъохэр

Ахэр пшысэхэм, пІуныгъэм

афэгъэхьыгъэх. КІыкІ Алый, ХъутІыжъ Данэ, Аджырэ Самирэ, Былымыхьэ Тамилэ, Сихъу Заур, Кушъу Данэ, Бгъуашэ Юсыф, Хьаджымэ Самирэ, Трэхъо Сюзаннэ, нэмыкіхэм шіухьафтынхэр афашІыгъэх.

Дэпкъ гъэзетхэр

Болэкъо Гунэс, Хьаткъо Расул, Долэ Дамир, КъумпІыл Батыр, Хъот Миланэ, Хьэпэе Рэдэд, нэмыкІхэм щытхъу тхылъхэр афагьэшьошагьэх. Дэпкь гьэзетхэм якъыдэгъэкІын агу етыгьэу пылъыгьэх. Усэхэр атхыгьэх, сурэтхэмкІэ агьэкІэрэкІагьэх. «Сэ сиадыгаюз» зыфиюрэ дэпкъ гъэзетхэр гупшысэу ахэлъымкІэ гъэшІэгъоных.

Адыгэ пшысэхэр тиныдэлъфыбзэкІэ тхыгъэхэу хэкум къызыщыдагьэкІыгьэхэр илъэс 80 зэрэхъугъэм ехьылІэгъэ едзыгъохэр зэхахьэм къыщашІыгьэх. Баджэр, тыгъужъыр, бзыур, тхьакІумкІыхьэр, нэмыкІхэри зы унэм зэрэю, адыгабзэкіэ Іупкіэу зэдэ-ЗэІукІэгъухэр УблэпІэ классхэм ащыкІогъэ

дисынхэм фэшІ хэкІыпІэ къызэ-

рагьотыгьэм уегьэгушю. КІэлэцІы-

кІухэм едзыгьом имэхьанэ къагу-

егъэджэн сыхьатхэм бзэм ита-

рихърэ лъэпкъым къыкІугъэ гьогумрэ зэрэзэпхыгьэхэр къащаютагъ. КІэлэегъаджэхэу С. Шъуаджэр, Л. Азэщыкъыр, М. Мацэр, Н. Сихъур, З. Бэчырыр, Р. ГуашІэр, З. Шъхьэфыжьыр, -о-глифо нешехеє идехфактивнохэм чанэу ахэлэжьагъэх.

КІэлэеджакІохэу Болэкъо Гунэс, Беданэкъо Заринэ, Гъыщ Самир, Арыкі Налбек, фэшъхьафхэри зэхахьэм усэхэм къыщеджагьэх. Нэхэе Руслъан, Къуекъо Налбый, нэмыкІхэм атхыгъэхэм тигуапэу тядэГугъ. Адыгэу ущыІэным фэшІ бзэр, шэн-хабзэхэр зэбгъэшІэнхэ зэрэфаем усэхэр афэгьэхьыгьагьэх.

КІэдэкІой Суандэ, ЩэшІэ Светланэ, Тхьагъэпсэу Самирэ, Жэнэ Мыхьамэт, нэмыкіхэу щытхъу тетхыгъэх.

тхылъхэр зыфагъэшъошагъэхэр нэгушІохэу пчэгум къызэрихьагъэхэр сыдым ымыуаса?!

Урыс пшъашъэу Полина Каперскаяр адыгабзэкІэ усэм къеджагъ, ифэшъуашэу шІухьафтын фашІыгъ.

Общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» итхьаматэу ЛІымыщэкъо Рэмэзан, Хэсашъхьэм хэтхэу Болэкъо Аслъанрэ ЦІыкІушъо Аслъанрэ адыгабзэм имазэ фэгъэхьыгъэ Іофтхьабзэм гимназием и ахьыш у зэрэхиш ыхьагьэм осэ ин фашІыгь. Директорэу КІыкІ Нурыет, кІэлэегъаджэхэу Мыгу Анжелэ, Мац Марыет, лъэпкъ Іэпэщысэхэр зышІырэ Игорь Перевертовым щытхъу тхылъхэр аратыжьыгьэх, шІоу щыІэр къадэхъунэу афаlуагъ. Кlэлэеджакlохэу Болэкъо Гунэс, ХъутІыжъ Аидэ, Полина Каперскаям, АрыкІ Налбек, Гъыщ Самирэ, Дзыбэ Рауль, КІэдэкІой Мурадин щытхъу тхылъхэр, нэпэеплъ шІухьафтынхэр аратыжьыгъэх.

КІэрэщэ Тембот ыцІэ зыхьырэ музеим ипащэу З. Юналыер гимназием икІэлэегъаджэхэм, еджакІохэм афэгушІуагъ, шІухьафтынхэр афишІыгъэх.

Зэфэхьысыжь кіэкі

Адыгабзэр кІэлэеджакІохэм дэгъоу зэрагъэшІэным фэшІ сыда анахьэу Іоф зыдэтшІэн фаер? Егьэджэн сыхьатхэр нахьыбэ афамышІыхэ хъущтэп. Ар Іофыгьо шъхьа/эу зэрэщытыр к/элэегъаджэхэм къытаlуагъ. Тхьамафэм къыкІоцІ зы сыхьат бзэм пэІубгъэхьаныр макІэ. Адыгабзэм фэгъэхьыгъэ зэlукlэгъухэр кlэлэеджакІохэм ящыкІагьэх. ОрэдыІо цІэрыІохэр, театрэм иартистхэр, тхакіохэр кіэлэеджакіохэм адэжь нахьыбэрэ кІонхэ фае. Литературэу ящык агъэм, фэшъхьаф Іофыгъохэм хэушъхьафыкІыгъэу уатегущыІэныр нахьышІу.

Гимназием щыкІогъэ зэхахьэр адыгэ джэгукІэ аухыгъ.

Сурэтхэр зэхахьэм къыщы-

Нурбый

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыісэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр:

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкÎэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ -идоГет сПпПР шІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 5063 Индексхэр 52161 52162 Зак. 199

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр Дэрбэ Т.И.

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

МэщлІэкъо С.А.

Редактор шъхьа Іэм игуадзэр пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр Хъурмэ Хъ.Хь.

ФУТБОЛ. ЯТІОНЭРЭ КУПЫР

«Зэкъошныгъэм» иешіэгъу

Мыекъопэ футбол командэу «Зэкъошныгъэм» изичэзыу ешlэгъу республикэ стадионым щыкlощт.

«Зэкъошныгъэр» апэ итхэм ащыщэу «Афыпсым» дешІэщт. Зэнэкъокъур жъоныгъуакІэм и 3-м мафэм сыхьатыр 3-м аублэщт. ЗэхэщакІохэм футболыр зикІасэхэр ешІэгъум еплъынхэу рагъэблагъэх. «Зэкъошныгъэм» текІоныгъэр къыдихынэу фэтэІо.